

СТАНОВИЩЕ

от доц. Миглена Людмилава Прашкова, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”

на докторска дисертация на Мария Симеонова Спиридонова

на тема:

„ДЕМОНИЧНИ ОБРАЗИ В БЪЛГАРСКАТА ВЪЗРОЖДЕНСКА ЖИВОПИС”

за присъждане на образователна и научна степен „доктор”,

научна област: 8. Изкуства, професионално направление: 8.2 Изобразителни изкуства,
БАН, Институт за изследване на изкуствата, сектор Изобразителни изкуства

Представеният дисертационен труд съдържа увод, три глави, заключение и албум с илюстрации. Състои се от 216 страници, от които 144 стр. текст, 14 стр. библиография (149 заглавия на български, руски, английски, френски и немски език) и 64 стр. приложения. Според изискванията, текстът завършва с декларация за оригиналност на с. 144. Приложенията включват списък на 82 църкви и два албума с 246 илюстрации.

Целта на представения дисертационен труд „Демончни образи в българската възрожденска живопис” е да бъдат изследвани присъствието, произхода, смисъла, ролята и морфологията на противоречивите по природа демонични сили, както и влиянията върху тяхното изобразяване в българското възрожденско изкуство.

Темата е безспорно дисертабилна. Разнообразието на демоничната морфология и функция е направило впечатление на изследователите на българското изкуство, които поставят някои въпроси, но обобщаващ труд върху тези изображения до момента отсъства в изследванията. Много интересни са самите идеи за включването на демоничните образи в различните сцени, както и начините за тяхното изобразяване. Произходът им, от една страна, и влиянията, от друга страна, върху съставянето на образа на злите сили са много разнообразни. Тези изображения не са устойчиви, обратно – променливи са, и във всеки паметник се явяват със специфични черти. В представеното изследване е направен опит за тяхното типологизиране. В този смисъл целите и задачите на дисертационния труд са постигнати.

Структурата на дисертационния труд следва общоприет и логичен ред. Уводът въвежда в темата, представя целите и задачите на изследването, направен е и преглед на библиографията по темата. Първа глава е посветена на представите за възникването на злите/демоничните сили. Сцени с демонично присъствие са разгледани във Втора глава. На функционалната и морфологичната типология на демоничните образи е отделено място в Трета глава. В заключението са формулирани изводи, които открояват и въвеждат малко коментираната тема, свързана с развитието и промените, които настъпват в българското изкуство през епохата на Възраждането.

Неразделна част от дисертационния труд са трите приложения със списъци и илюстрации, в които изображенията са подредени според паметниците и съдържат ясна информация за мястото, автора и времето на тяхното създаване.

Декларацията за оригиналност следва да съдържа приносите на дисертационния труд. Това е направено в Автореферата, който отговаря на съдържанието на представената дисертация. Посочените четири приноса също отговарят на поставените цели и задачи на изследването.

Докторантката има четири отпечатани публикации по темата на дисертацията в реферирани научни издания.

Дисертационният труд има своите достойнства, с което изказвам положителното си мнение за присъждане на образователна и научна степен „доктор” на Мария Спиридонова.

11 октомври 2016 г.
гр. Велико Търново

доц. Миглена Прашкова